

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙**

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ขององค์การบริหารส่วนตำบล
เสม็ดใต้ แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังต่อไปนี้

(๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

(๓) การจัดซื้อจัดจ้าง หรือจัดหาพัสดุ

(๔) การบริหารงานบุคคล

การทบทวนมาตรการควบคุมและการจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน การวิเคราะห์โอกาสและ
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการจัดระดับความเสี่ยง เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่
จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบ และทำการคำนวณระดับความรุนแรงของความเสี่ยง โดยนำระดับความรุนแรง
ที่ได้จากการคำนวณมาเปรียบเทียบกับระดับความรุนแรงที่ยอมรับได้ ซึ่งกำหนดระดับความรุนแรงที่ยอมรับได้
คือระดับปานกลาง (ระดับ ๕ – ๑๔) และนำผลการประเมินมากำหนดเป็นแผนภูมิความเสี่ยง ตามแบบฟอร์ม
แผนภูมิความเสี่ยง และทำการประเมินและกำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
(Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดย
คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน
ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ
น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

๑.เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likeihood) เชิงคุณภาพ

ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๗ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๑ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการทุจริตน้อยกว่า ๑ ครั้งต่อปี

๒.เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางการเงิน

ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	มูลค่าความเสียหาย (จำนวนเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕,๐๐๑ บาท ถึง ๙,๙๙๙ บาท
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๑ บาท ถึง ๔,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑ บาท ถึง ๑,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ความเสียหายน้อยกว่า ๑ บาท

๓.เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ คะแนน	คำอธิบาย
๕	- เกิดความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกกลโกงข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานที่กำลังดำเนินคดี องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๔. เกณฑ์วัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนน ความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
				โอกาสเกิดการทุจริต	เกณฑ์ผลกระทบ	Risk Score	ความรุนแรงของการทุจริต	
๑. การอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	การอนุญาตก่อสร้างอาคาร	การให้สินบนเพื่อแลกกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร	ผู้มาติดต่อให้สินบนแก่หน่วยงาน เพื่อให้ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร	๓	๒	สี่เหลือง	ระดับปานกลาง	- กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัด - จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการรับสินบน ความผิดและโทษให้แก่เจ้าหน้าที่ - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ กรณีตัวอย่างการรับสินบน เผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่รับทราบโดยทั่วกัน - เพิ่มช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และการแจ้งเบาะแสที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยแก่ผู้แจ้ง

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
				โอกาสเกิดการทุจริต	เกณฑ์ผลกระทบ	Risk Score	ความรุนแรงของการทุจริต	
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่มีการเรียกสินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน รวดเร็วขึ้นหรือลัดคิวในการติดต่อ	การใช้อำนาจดำเนินการตามหน้าที่	การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ละเว้นการดำเนินการกับผู้บุกรุกในการถมดินในที่สาธารณะ ประโยชน์	๓	๒	สีเหลือง	ระดับปานกลาง	๑.จัดทำประกาศนโยบายไม่รับของขวัญของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ - ควบคุม กำกับติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ - จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการรับสินบน ความผิดและโทษให้แก่เจ้าหน้าที่ - เพิ่มช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และการแจ้งเบาะแสที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยแก่ผู้แจ้ง
	การได้รับเงินโบนัส (เงินประโยชน์ตอบแทนอื่น)	การเรียกรับเงินส่วนแบ่งจากเงินโบนัส (เงินประโยชน์ตอบแทนอื่น)	ผู้บังคับบัญชาเรียกรับเงินส่วนแบ่งจากเงินโบนัส	๓	๒	สีเหลือง	ระดับปานกลาง	- แต่งตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาฯ เงินโบนัส (เงินประโยชน์ตอบแทนอื่น) ตามข้อระเบียบกฎหมาย

๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง	การให้สินบนเพื่อให้เกิดการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง	ผู้รับเหมาให้สินบนแก่หน่วยงานเพื่อให้เกิดการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง	๓	๓	สี่สัปดาห์	ระดับสูง	- หากพิจารณาแล้วสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งเดียวและมีวงเงินเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ ต้องไม่มีการลดงบประมาณลงมาเพื่อใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจง - อบรมให้ความรู้เรื่องระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างแก่เจ้าหน้าที่ - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		การตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานจ้าง	การให้สินบนให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกระทำการตรวจรับพัสดุหรือตรวจรับการจ้าง เพื่อให้ทำการตรวจรับเป็นเท็จ ไม่ถูกต้องครบถ้วน	การที่ผู้รับจ้างให้สินบนแก่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือคณะกรรมการตรวจงานจ้าง เพื่อให้ตรวจรับงาน	๓	๓	สี่สัปดาห์	ระดับสูง	- จัดตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานจ้างนั้นๆ - เมื่อถึงเวลาส่งมอบงานให้บุคคลภายนอก ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญใน

				แม้ว่างานนั้นๆ จะไม่เป็นไปตามรายละเอียดและเงื่อนไขข้อกำหนดการจ้าง					งานจ้างชนิดนั้นๆ เข้าร่วมตรวจสอบงานจ้างอีกครั้ง ก่อนการส่งมอบ - ประชาสัมพันธ์ช่องทาง การร้องเรียนเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		การคิดค่าปรับกรณีดำเนินการตามระยะเวลาที่จ้าง	การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่องดหรือลดค่าปรับ หรือขยายระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควร	เมื่อครบระยะเวลาตามสัญญาแล้วงานยังไม่แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้รับจ้างมีการให้สินบนเพื่อให้หน่วยงานขยายระยะเวลาการดำเนินการออกไปโดยไม่มีเหตุอันควร	๓	๓	สี่สัปดาห์	ระดับสูง	- มีภาคประชาชน บุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานจ้าง และให้ความเห็นถึงการขยายระยะเวลาการดำเนินงานของผู้รับจ้างต่อหัวหน้าหน่วยงาน - ประชาสัมพันธ์ช่องทาง การร้องเรียนเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		การควบคุมงานจ้าง	ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน โดยงานจ้างนั้นไม่เป็นไปตามรูปแบบและข้อกำหนดในสัญญา	ผู้รับจ้างให้สินบนแก่ผู้ควบคุมงาน เพื่อไม่ให้มีการแก้ไขงานจ้าง โดยที่งานจ้างนั้นไม่เป็นไปตามรูปแบบและข้อกำหนดในสัญญา	๓	๓	สี่สัปดาห์	ระดับสูง	- มีภาคประชาชน บุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานจ้างนั้น เพื่อให้งานเป็นไปตามรูปแบบและข้อกำหนดในสัญญา

									- เมื่อถึงเวลาส่งมอบงาน ให้บุคคลภายนอก ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานจ้างชนิดนั้น เข้าร่วมตรวจสอบงานจ้างอีกครั้ง ก่อนการส่งมอบ หากพบความบกพร่องไม่เป็นไปตามรูปแบบและข้อกำหนดในสัญญา ให้รายงานต่อหัวหน้าหน่วยงาน
		การคืนหลักประกันแก่คู่สัญญา	ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการคืนหลักประกันสัญญาแก่คู่สัญญา ทั้งที่ผู้รับจ้างเป็นผู้ผิดสัญญา	เมื่อผู้รับจ้างผิดสัญญา เมื่อถึงเวลาส่งมอบการหน่วยงานของรัฐ จะต้องรีบหลักประกันตามสัญญา แต่ผู้รับจ้างมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้มีการรับหลักประกันดังกล่าว	๓	๓	สี่สัปดาห์	ระดับสูง	- เมื่อถึงเวลาส่งมอบงาน ให้บุคคลภายนอก ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานจ้างชนิดนั้น เข้าร่วมตรวจสอบงานจ้างอีกครั้ง ก่อนการส่งมอบ - เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจรายละเอียดและเงื่อนไขข้อกำหนดการจ้าง - ประชาสัมพันธ์ช่องทาง การร้องเรียนเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔	การบริหารงานบุคคล	การต่อสัญญาจ้างลูกจ้าง	การเรียกรับเงินเพื่อแลกกับการต่อสัญญาจ้างลูกจ้าง	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินจากลูกจ้างเพื่อแลกกับการต่อสัญญาจ้าง	๑	๑	สีเขียว	ระดับต่ำ	- แต่งตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาการต่อสัญญาจ้างลูกจ้าง ที่มาจากหลายภาคส่วน - กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการต่อสัญญาจ้างลูกจ้าง ให้มีชัดเจนและเป็นมาตรฐานสากล ลดการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ
		การบรรจุ/การโยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง	การเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการโยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการบรรจุ/การโยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง	๑	๑	สีเขียว	ระดับต่ำ	- มีผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมเป็นคณะกรรมการในการพิจารณาการบรรจุ/การโยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง - กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการบรรจุ/การโยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง ให้มีชัดเจนและเป็นมาตรฐานสากล ลดการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ

10. การรายงานและติดตามผล

จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยมีเป้าหมายในการติดตาม คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยงรวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงหรือไม่โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่าวิธีการบริหารจัดการ ความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไปหรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยนและนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ กระบวนการ สอบทาน หน่วยงานอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตามหรืออาจทำ Check List การติดตาม พร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ใน 2 ลักษณะ คือ

- (1) การติดตามอย่างต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันท่วงทีและถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน
- (2) การติดตามเป็นรายครั้งเป็นการดำเนินการภายหลังจากเหตุการณ์ ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วหากองค์กรมีการจัดทำรายงานความเสี่ยง เพื่อให้การติดตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล